

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Simeon Rusu

Redacția: Piața Regele Ferdinand 12
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 1, 10 și 20 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

„Eli, Eli, lama sabachtani?“

Un gând dumnezeesc a trebuit și soarele s'a întunecat. Nouri grei și negri au acoperit pânza de azur și tunetele mugeau în aiurări sălbătice. În urechile disperărilor se reflectau încă divinele cuvinte: Eli, Eli, lama sabachtani? În întunecimea de infern, din când în când luminată de fulgerile năpraznice, pe Golgotha se vedea spânzurat între cer și pământ, în trei cuie pe lemn de brad: Regele regilor.

O femeie despletită, din ai cărei ochi o lacrimă n'a picurat, stătea înlemnită de durere cu privirea țintă la cel pironit. Cu liniște de stâncă de cari se bat cele mai infernale trăznete, mama crucificatului parcă nu mai era.

In jur, în zăpăceala învâlmășălii, tânguirile sfârșitului; rugă spre dumnezei ce n'au fost nici odată și blestemele mamelor că au născut.

Dar pământul se cutremură; catapeteazma celei mai spendide biserici se crapă în două și mormintele încep a se clătina, a se deschide; morții se ridică din sicrie și aceste schelete uscate încep să se închine mortului pe cruce.

Undeva nu departe, un bărbat în togă cu ohiul funiei în gât se vede cum îl bate vântul, îl clatină; un alt cutremur, pământul se despică în două și bărbatul în togă cade și-l primește pământul în ultimul-i suspin. . .

*

Peste trei zile, la primul zimbet auriu al aurorei, lespede de mormântul săpat în peatră cade și un tânăr cu păr bălai și ochii mai blânzi decât azurul cerului, în haina albă ca zăpada, păsește ușor și iese. Soarele îl miruește în frunte cu o sfântă rază și platanii și chiparoșii și zmochinii, încep de bucurie a suspina și clătinaându-și frunzele șopteau: „Iată mielul, a înviat“.

*

S'au scurs de atunci aproape două milenii. Acelaș blând Isus este omorât în fiecare zi de noi, de fiecare; crucificat și scuipat ca

O comunicare în parlament a dlui deputat Dr. Al. Ceușianu

— Dosarele cu exproprierea găsite — 18 comune depe Valea Gurghiului și a Beicei în curând vor avea păduri comunale —

În 3 Aprilie c. d. deputat Dr. Al. Ceușianu a făcut o comunicare în parlament relativ la unele dosare găsite după 6 ani în chestiunea exproprierii pentru păduri comunale din domeniile Statului. Dăm mai jos în rezumat aceste comunicări.

În județul Mureș pe Valea Gurghiului și a Beicei s'au expropriat din vastele domenii ale statului întinderile necesare pentru înființarea de păduri comunale la 18 comune aproape toate curat românești. Hotărârile instanțelor inferioare au fost atacate de către ocolul silvic Ierbuș, printr'un formular de recurs stereotip, transpunându-se toate dosarele onor. Comitet Agrar. Aceste fericite recursuri s'au introdus în anul Domnului 1923 și printr'o misterioasă coincidență, au avut efectul neprevăzut de a produce dispariția tuturor dosarelor de expropriere. Timp de șase ani s'au perindat zeci și sute de delegați sătești ale comunelor desnădăjduite — zadarnic. — S'a cerut cu insistență reconstituirea dosarelor — fără convenită urmare.

Am avut norocul să găsesc personal aceste dosare, într'un birou al Casei Pădurilor și le-am adus cu concursul

unui funcționar dela Comitetul Agrar la înalta instituție, pe la începutul anului 1929. Au urmat luni de frământare cu îndeplinirea diverselor formalități ca să ajungă în stare de judecare această vitală, cauză pentru populațiunea regiunii amintite. Nu trebuie să arăt, că între timp locuitorii comunelor în lipsă de păduri comunale, — au fost siliți să și scoată tălpile de lemn de sub casele lor spre a-și procura combustibilul necesar încălzirii căminului lor. Exista însă speranța dosarelor găsite și aceste dosare au ajuns în fine la începutul anului 1930 în deliberarea Comitetului Agrar.

E drept și e omenos, că aceste dosare să se judece cu precădere după șapte ani de întârziere. E chestie de echitate și prestigiu chiar, ca nenorocitele comune să ajungă cât mai curând posibil în stăpânirea întinderilor de păduri expropriate, să și poată pregăti amenajamentele din vreme, să nu-i suprindă o iarnă mai neiertătoare decât cea trecută.

Aflu, că înaltul Comitet Agrar după ce a luat în discuție unele dosare, s'a desesizat de judecare acestor cauze

urgente prin decizia No. 1521/5 Martie 1930 avizând în prealabil la facerea unei expertize silvice de către organele statului. În acest scop s'a împachetat și trimis întreg vraful dosarelor voluminoare la casa pădurilor din Cluj.

Întreb pe domnul ministru de domenii și agricultură, dacă acest voiaj de acte nu este o sinistru încercare a indulgenței oamenilor? Întreb asupra cui va pica vina și răspunderea dacă dosarele din chestiune s'ar perde din nou?

Oare statul ca parte interesată e autorizat să între în funcție de arbitru expert în propria sa cauză? E admisibil, oare să se acorde statului favorul excepțional de a-și pregăti prin organele sale și pe seama sa opinia silvică decisivă în cauză fără concursul și cunoștința comunelor interesate?

Cu profund regret pentru sistemul inaugurat de onoratul Comitet agrar, apelez în numele comunelor în suferință — la spiritul de inițiativă promptă și dreptate a domnului ministru de domenii și agricultură, rugându-l să determine imediată retrimiteri a dosarelor agrare, ca neapartinătoare autorității organelor silvice în subordinea statului direct interesat și a solicita înaltul for de justiție agrară, să se sesizeze de urgență terminarea acestor cauze rămase în prea vinovată și nejustificată întârziere.

— Dl ministru I. Mihalache, a promis dlui deputat, că va interveni să se judece cu precădere această cauză.

cei din urmă criminal. Incet, incet, cu trecerea vremilor, ne depărtăm tot mai tare de Iisus. Veacurile din urmă au dovedit, că tăria credinței creștinești se macină tot mai mult. Ca o dună de nisip, se mișcă mereu fir cu fir, până vezi apoi că nu i-a mai rămas urma. Sunt zadarnice repetările scripturii; sunt zadarnice glasurile de bronz; sunt zadarnice tânguile clopotelor din biserici; amenințările morții, războaiele, ciumele, revoltele, foamă, goliciumea, boala.

Abisul se cascadează tot mai amenințător în fața noastră, dar nimic pe lume nu ne poate abate dela fără de legi.

Unde este sângele și sufletul creștinului de altă dată? Unde sunt genunchii roși de mătănie și buzele îngălbenite de post? Unde sunt frații de altă dată, cari se salutau cu: Chirtos în mijlocul nostru? Unde sunt privirile omenesști cari ocoleau spectacolele murdare și rușinoasă? Unde sunt cântecele divine, suspinele după fericirea eternă și plânsul și compătimirea nefericitului naufragiat?

Unde este mila creștinească, iubirea fratelui și ruga pentru păcatele altora?

Ne-au spoit vremurile. Și fumul veacurilor trecute s'a lipit de sufletul nostru, s'a depus și îngroșat ca scrumul negru pe coșul necurățit ani de a rândul. Și trecem prin timp, ca râma prin glie, cu sufletul negru de zmoala crimelor. La orice pas, pândim ca tigru prada cea mai ușoară și sângele crimelor depe mâini îl spălăm cu liniște de templu.

Ne-am schimbat catacombele în palate și ne închinăm vișeurilor de aur.

Nu mai suntem creștini! Puterile cerului le-am uitat și dumnezeirea creatoare o năclăim cu noroiul blestemelor și sudălmilor.

Nimic nu mai avem sfânt: nici mamă, nici frați, nici rege, nici patria, nici biserică. . . și nici pe Dumnezeu.

Dar Scripturile se împlinesc și roata timpului se învârt.

Se vor ridica într'o zi proprii noștri vișei de aur și-și vor vărsa asupra-ne veninul propriilor noastre păcate.

Și, vai de va fi prea târziu deșteptarea!

*

Ziua învierii lui Christos, ne aduce o clipă de contemplare. Răgaz de reculegere și gând de îndreptare. Fericit acela care se întoarce în ziua Domnului spre Damasc. Aureolă divină îl așteaptă și roua binecuvântării cerului nu-i va lipsi.

Să ne întoarcem deci și să ne rugăm zicând: Dumnezeu meu, Dumnezeu meu, pentru ce m'ai lăsat?!

S. R.

Pământurile de hrană

Sunt cunoscute numeroasele întregiri de plată, de cari se bucură funcționarii silvici. Un favor de-acesta, era așa numitul „Pământ de hrană“. Fiecare funcționar silvic primea întinderi destul de mari în folosință și bineînțeles locurile cele mai bune, poienile cele mai bogate încăpeau în stăpânirea lor. Înimosul ministru de domenii și agricultură dl Mihalache a șters acest drept și în urma rânduielilor de sus, s'a luat hotărârea, ca aceste locuri să se împărțească în arândă forțată oamenilor lipsiți.

Datorită stăruinței neobosite a dlui prefect al județului, s'au împărțit cei îndreptățiți în ținutul nostru de-o parte însemnată din aceste locuri. Locuitorii din comunele de munte, ca: Hodac, Ibănești, Cașva, Adrian, Jabeșița, Glăjărie și Gurghiu au căpătat acum 2 săptămâni terenuri cultivabile atât pe valea Gurghiului din domeniul Statului, cât și din rezerva de Stat aflătoare în comuna Tonciu.

S'a făcut un pas bun înainte, — dar să nu ne oprim la jumătate. Pământurile de hrană de cari se bucurau funcționarii silvici dela domeniul Statului Gurghiu cuprindea o întindere mai mare de 300 jughere. Cu toate acestea organele silvice n'au predat la împărțalnice, decât aproximativ 120 jughere. Cine folosește oare partea întrecătoare? A cui este vina, că nu se execută ordinele superiorilor noștri așa cum se recere? Credem că o anchetă grabnică și severă, va aduce la lumină pe cei vinovați, — și se va mai găsi loc pentru ajutorarea oamenilor săraci.

Interne

— În urma unor neînțelegeri dintre Președintele Consiliului de miniștri d. I. Maniu și generalul Cihoski, acesta și-a dat demisia din postul de ministru al armatei. Până la o numire nouă d. I. Maniu conduce departamentul armatei.

— Dl C. Stere, cel mai popular bărbat al Basarabiei, a eșit din partidul național-țărănișt. Dânsul e acuzat de dușmanii săi de tradere și ca să-i mai înțerce, s'a retras pe un oarecare timp din arena politică.

— Cele mai proaspete știri, vorbesc de-o remanieră radicală a guvernului, ce se va face după Paști. Se zvonește ca d. Al. Vaida va trece la externe, d. Mironescu la prezența camerei, d. Popoviciu la Interne, la armată d. general Condeescu, d. Răducanu va fi numit ministru plenipotenților la Berlin.

— În săptămâna trecută s'a votat legea alarmismului, care sancționează și pedepsește aspru minciunile iscodite, cari ar putea aduce rău țării și liniștii populației. Conducătorii liberalilor au subsris cu toții o declarația, prin care spun că nu se vor supune acestei legi și îndeamnă și poporul să nu o respecte. Ei, cum din fire sunt mincinoși, le este frică de leacul care să-i vindece. Dar credem că nu vor scăpa.

FOIȚA TUBERCULOZA

Ce trebuie să știm despre tuberculoză sau oftică.

Dr. E. Nicoară
(Urmare din No. 4, anul VI.)

La unii boala începe dintr'o dată prin scuipare de sânge fără să fi fost vre-odată bolnavi.

Acestea le simte și le vede bolnavul.

Doctorul constată tuberculoza în parte din spusele bolnavului, în parte prin examenele ce lefaceel.

La unii bolnavi constată că are pieptul lungăreț, lat-îngust cu gropi mari scobite lângă gât, pe piept și între coaste. Toate acestea îl fac să gândească deja la tuberculoză.

— Invalizii, orfanii și văduvele de războiu, s'au adunat la un Congres în București. După terminare, au manifestat pe Calea Victoriei și numai cu pompierii, uzi până la piele au putut li împrăștiați. Au fost și ciocniri sângeroase între ei și jandamerie.

Externe

Rusia

Creștinii din Rusia duc zile grele. Bisericele le sunt transformate în grajduri și magazii, iar preoții și episcopii spânzurați, sau închiși în pușcării. Cea mai frumoasă biserică din Petrograd au transformat-o în casă de adunare a celor fără de Dumnezeu. Creștinii, cari pot, trec granițele și sărută pământul strein, că au putut scăpa de iadul bolșevic. Toate țările creștine înfierează faptele bolșevismului, iar părintele dela Roma roagă stăruitor creștinătatea să se roage pentru nenorocirii din Rusia.

Palestina

În preajma sărbătoarei arabilor Nobimusa, autoritățile locale au luat înlinse măsuri de siguranță pentru a împiedeca noui ciocniri între Arabi și Evrei. Ura între aceste două naționalități, o cunoaștem încă din anul trecut, când ciocnirile sângeroase au revoltat lumea întreagă. Arabii, un popor încăpăținat, se pare a avea de gând, să ducă o crâncenă luptă de exterminare cu Evreii. Și-au format cete întregi și au pornit în toată țara pentru propagandă și boicotarea fiilor lui Izrail.

Anglia

La conferința novală din Londra, Anglia, Statele-Unite ale Americii de Nord și Japana au ajuns la un complex acord în privința reducerii înarmelor navale. S'a încercat să se ajungă la acelaș scop și cu Franța și Italia, dar n'a reușit până astăzi.

India

În Indii bat vânturi grele. Pe marginile mării poporul se mișcă în contra deșinătorilor monopolului sării. Șeful localnicilor Gandhi conduce destinele mișcării. El este conducătorul celor, cari scot sare din apa mării. Autoritățile engleze arestează unul câte unul și ciocnirile sunt dese și sângeroase. În ultimele zile ne-au sosit știri că Gandhi fiind obosit s'a retras din capul mișcării să se odihnească.

La copii găsește în gât și în nas glandule umflăte, cari nu lasă respirația liberă pe nas, ci copii răsufală cu gura deschisă. La aceștia bacilul poate ajunge ușor și drept în plămână, până când dacă răsufălăm pe nas mulți bacili rămân aici fără de a putea ajunge în plămână.

Medicul caută bolnavul: boacănește pieptul și găsește că la vârfuri nu sună destul de bine, sau găsește că la plămâni s'au format caverne sau s'a adunat apă. Pune urechea pe piept și aude horcăeli mici, sau mari.

Examinează scuipatul bolnavului și găsește în el sub microscop foarte mulți bacili tbc.

Dacă nu găsește bacilul tbc, face ceva injecție cu otravă de bacil și locul injecției să aprinde

Drapelul țării noastre

— Streinii își bat joc de el —

La diferite sărbători naționale, treiculorul nostru este arborat din porunca mai marilor. Streinii, dacă pot, îl fac uitat. Am văzut așa numiți „cetățeni loiali“ ai țării noastre, cari m'ai bine au plătit o amendă decât să-l arboreze.

Dar am mai văzut ceva; în deosebi pela periteria orașului, în loc de treiculor cinstit, am văzut întinse pe un laț negiluit trei pitece de pânză colorată murdară și ruptă de își era mai mare jalea să-l privești. Imi făcea impresie, că cu această împreunare de obiele, mai întâiu „cetățenii“ noștri și-au șters ciubotele și numai după aceea le-au acățat de blana ferestri.

În alte părți, același treiculor este spânzurat de o ață, sau este aruncat peste ferestră, sau este înodat de vârful unei ruzi.

La sate, ori unde ai merge, românii țin drapelul în cea mai mare cinste.

În războiu, regimente întregi își vărsau sângele pentru salvarea drapelului. Strămoșii Romanie mai bine mu-reau decât să-l lase din mâini.

În țara noastră însă, unde 800 mii de ostași și-au dat sufletul pentru salvarea drapelului și al patriei, treiculorul e batjocorit în cel mai rușinos chip.

Și nu putem s'o ascundem. Întâi evreii mărginași, apoi ungurii și alții. Ei îl profanează.

Cerem sancțiuni și pedepșiri urgente.

Poliția să vegheze și să-și facă datoria.

Pretul oficial al cerealelor

Preturi pentru sută de kilograme:

Grâu roșiatic (79—80 kg la Hl.) 2% corpuri străine 570 Lei. Grâu mijlociu (77—78 kg la Hl.) cu până la 8% corpuri străine 560 Lei. Grâu (75—76 kg. la Hl.) 460 Lei, (25% seceră.) Seceră (71—72 kg. la Hl.) 3% corpuri străine 340 Lei. Orz (62—63 kg la Hl.) cu până la 3% corpuri străine 295 Lei. Orz (7—8% corpuri străine) (Moldova) 280 Lei. Ovăz (43—44 kg la Hl.) 3% corpuri străine 240 Lei. Porumb condițiune bună uscat 335 Lei. Porumb corcitură jilav 310 Lei. Porumb corcitură uscat ca vechiu 340 Lei. Fazole comună de Moldova și Muntenia 320 Lei, Meiu 380 Lei, (bordo.) Mazăre furaj 320 Lei. Rapiță sălbatică curată, 4% 320 Lei.

dacă bolnavul are tuberculoză.

Alteori examinează bolnavul cu razele electrice de Röntgen și găsește vârful plămânei întunecat, rădăcina plămânei umflată. Iar dacă boala e înaintată găsește caverne în plămâni. Alteori după tratament bine condus găsește cu bucurie locuri vindecate-calificat.

Boală începe deci prin ușoară slăbire, pierderea apetitului, ușoară căldură cu durere de cap, puțină tuse seacă, care nu vrea să treacă, asudori de noapte, oboseală de lucru și uneori prin scuipare de sânge. Cine vede aceste semne să meargă la doctor și să-și caute de sănătate, căci acum e timpul să oprească boala până nu e târziu.

Săgeți otrăvite

Dragă Frate,

De când ai plecat din Reghin, s'a schimbat lumea pe aici. Dșoarele umblă fără calcăie și băieții cu tocurei înalte. Povestea lui cocoș-roșu ce mi-ai spus-o tu oarecând și azi mă face să râd. Toate se petrec cum le-ai pro-rocit tu.

Noutăți mai proaspete ce te-ar interesa, nu prea am. Doar atât, că fetița aceia brunetă de care imi spuneai că îți place ție, vorbește rău de tine. Dar să nu te supere acest fapt: vocea măgarului, nu se aude în poarta cerului. Nu-i așa?

Apoi vei ști, că Elenuța, căreia îi făcuse curte serioasă vreo 2 ani profesorul dela gimnaz — a fost părăsită, săraca. Am auzit, că a plâns împreună cu mama-sa o săptămână. Las'că așa le trebuie, dacă au pripășit regățeni pe la ele!

Tu cunoști pe Lupu dela noi? Am auzit că a înebunit săracu. Mi-au spus prietenii lui, că nu face altceva toată ziua decât deseamnă măgari și le pune nume: ba Costică, ba Mitică, ba Viorică.

Păcat de el, doar era băiat bun... Fă-ți și tu o cruce pentru el, să-i limpezească Dzeu capul.

Pe dascălul de muzică și gimnastică dela gimnaz îl știi? Nu știu cum îl cheamă, poartă o pălărie neagră cât un ploier. Spun gurile rele depe aici, că s'ar fi bătut în duel cu un student, pentru Șofica din capul orașului. Dar viitorul său socru tot nu vrea să-l dea, zice că să aștepte întâiu până i-or crește măselele înțelepciunii. Asta știi de ce o spune? Pentru că a flecărit ca o babă. Nu râde că-i așa!

Și mie mi-au scos babele de aici vobe de lulă. Spun că așa fi pe cale să logodesc cu prietenul tău, V. Strungă, dar el se cam co-dește pentru că sunt prea rea de gură. Ai pri-ceput? Rea de gură! Și încă nu mă cunosc.

Dar când voui începe să cad fără săpunele?!

Te sărută a ta sora:

Elena Vrabie

Școala pimară se edifică

Comitetul școlii primare din Reghin a luat definitivă hotărâre să se înceapă edificarea școlii primare. A obținut aprobarea tuturor forurilor competente și având gata plan, deviz și bani necesari, cu 1 Mai a. c. lucrările se vor pune în curgere pe locul propriu în str. Petru Maior.

Școală nouă în Archiud

Archiud 12. Neobositul și inteligentul notar din comuna noastră d. Ionel Vlad, cu mari greutateți a obținut dela cei cu drept, prin mijlocirea d. deputat Bozdog, patru jugăre de pădure cu lemne groase pentru necesitățile ridicării noii școlii primare. Edificarea noului local se va începe în luna Mai și va fi o adevărată mândrie pentru comună, care mai are o școală, însă din cauza îmulțirii copiilor este neîncăpătoare.

CUM NE PUTEM FERI DE TUBERCULOZA?

Toate popoarele luminate se trăduesc astăzi nu numai să vindece tuberculoza ci mai mult să previe boala ferind oameni de a se îmbolnăvi de oftică.

Până nu era încă cunoscut bacilul tbc. care produce tuberculoza, omenirea n'a știut cum să se apere de această boală grozavă, care a secerat cele mai multe vieți dintre toate boalele.

Astăzi cunoaștem că boala o produce bacilul tuberculozei, care se găsește în scuipatul bolnavilor, deci dacă voim se ne ferim pe noi și mai ales pe copiii noștri de tuberculoză, atunci trebuie 1). să ne ferim de bacilul tuberculozei și 2). să întărim puterea

PAGINA CULTURALĂ

In șoapta valurilor

Fragment din romanul: Paserea morții de Simeon Rusu

În satul nostru este o fată. E mai în etate decât mine cu 5 ani. Însă e bogată și frumoasă. Și mic mi-i dragă. O iubesc fără să spui cuiva. Nimenea știe, numai eu și Dumnezeu. Nici ea nu știe de iubirea mea. Trăesc în mine ca într-o criptă. Dragostea mea, observ, nu e ca a altor băieți. Eu o iubesc pe Elena cu cea mai nevinovată dragoste de copil, dar așa ca pe o zeiță, ca pe o sfântă. Când mă întâlnesc cu ea îmi plec ochii. Nu cuțez s-o privesc în ochi. Mă tem? Mi-e rușine? Nu. Dar are niște ochi negri, care te fulgeră până în adâncul inimii. Și vorbește atât de draguț cu mine. Mi se pare are ne-dejde să ne facem neamuri. Dar mai are și alți feciori.

Seara când mă culc, mă rog din toată inima lui Dumnezeu, să mi-o dea mie. Ba chiar am introdus în „Născătoarea” după „roagă-te pentru noi păcătoșii” și fraza: și roagă-te lui D-zeu să-mi dea mie pe Elenuța. Rugăciunea cu adausul acesta o zic de trei ori la zi.

Badea Simeon are un dulău mare alb. Vine la om, ca mutul, fără să latre și totdeauna cu gânduri sângeroase. Nu te poți face prea lezne prieten cu el. E tare mutos. I-am dat de multe ori pâine, ba într-o Sâmbătă seara, am furat dela mama un picior frumușel de găscă tăiată și i l-am dus, să mă cunoască. Dar nu vrea și pace. În ziua următoare am avut scandal cu mama. N'am prânzit acasă. Nu mi-ar fi păsat de m'ăș fi împăcat cu Bunda, dar tot cei vechi am rămas.

Și câinele aceste e cea mai mare piedecă a mea. Nu pot intra în curtea Elenei de el. Ba nici pe lângă poarta lor nu pot trece. M'am gândit să-i dau un boț de mămăligă cu sticle sfărmate și chibrituri pucioasă să moară dracului. Dar nu pot. Mi-e milă de el și mi-e drag în același timp. E câinele lor și tot ce au ei îmi sunt dragi.

Astăzi m'am decis. Mi-am zis: întâmplă-se oriși ce, de seară voi merge la ea. La asta m'a încurajat și cumnatul meu Ion, un suflet bun și glumeț.

Dupăce s'a însărat, plec. Pe-o cărare cu tufe mari, de scai lungi și bătrâni pe margine, urc delușorul de

peste apă. Ajuns la poartă, câinele m'a simșit. O tulesc pe lângă gard în sus până nu-l mai văd. Stau vre-un sfert de ceas. Mă reîntorc spre poartă în vârful degetelor. Aud vorbă lângă casă. Era vocea ei. Inima-mi bată mai tare de bucurie și-mi rețin respirația s'o pot auzi mai bine. Dar n'o mai aud. Pe drum trec niște umbre de om. E biesnă de întuneric și nu-i cunosc. Și, să nu mă vadă, întru într-o tufă dează de ur zicilângă gard și mă plec. Doi din ei trec în sus. Unul intră la badea Simeon. Eu es din tufă. Tot sunt bășicat. Și pe fată și pe mâini. Incep să scarpin... să scarpin. Mai stau puțin, ascult, apoi mă gândesc. Să intru? Nu mai pot. Va crede că sunt plin de râie. Că nu mă voiu putea stăpânii să nu mă scarpin. Mai bine plec. Îmi rôtesc privirea peste sat. Ahea ici-colea, două-trei lumini. E târzior.

Mă apropiu de poarta lor. Privesc printre scânduri. Nimeni. Nici măcar râinele. Și nici o șoaptă. Doar cearta apei cu țărnuț se mai aude în vale și cate-un câne în sat.

Stau nemișcat în fața stălpului porții. Mi-o imaginez. Mică, numai câtu-mari și plini cu semne de întrebări. Poartă năframă albă de matasă legată în ceafă. Are doi cercei, două verigi concentrice de aur. În cămașă albă, rochie de păr și cu șorțul acătat în șold. Nu mă gândesc mult o îmbrățișez și o sărut.

De odată aud rătezul ușii dela casă. Tresar. Cineva vine spre poartă. Eu las din brațe stălpul porții, pe care îl sărutasem și-o iau la fugă în jos. La mijlocul cărării cum cobor spre râu, mă opresc la pas. Dintr-o tufă de scăeți aud o mișcare scurtă. N'am timp să-mi întorc capul și-o bucată de lemn gros cât fluierul piciorului, se izbi prostește de brațul meu stâng. Un nou impuls pentru fugă. Mai ales, că mi se pare, un om cât o stâncă ese din scăeți. Și fug neburește.

Dar alt necaz. Urma să trec podul peste apă. Dela pod să desparte un drum de-o cărare.

Văd trei umbre că se mișcă pe pod. Una o ia pe drum, alta pe carare și a treia pe apă în sus. Mă opresc brusc. Mă gândesc: aceia pe mine mă așteaptă. Nu-mi termin gândul și în urma mea aud pași grei și luți. În două se-

cunde am sărit răzorul împănăt cu scăeți din stânga. Și cel ce fugea după mine a trece fără să mă observe. Și fuge tare.

Mă opresc pe vârful răzorului acesta are cel puțin 4 metri. Ascult. Aud șoapte și tropote de pași. Apoi: vai mor — stâns și răgușit. Lovituri, gemete surde, ca și când l-ar lega la gura și bate.

Inima îmi bate puternic. Li aud fiecare lovitură. Îmi pun ambele mâini pe piept și-o strâng să nu-mi mai bată. Mi-e frică să nu mi-o audă cei depe pod. Și-o apăs mai tare, dar n'o pot domoli.

Încă un răget înădușit ca de bou înjunghiat și-o lovitură grea în apă... Pași de fugă. Fug trei oameni. Apoi iar liniște.

Respir mai ușor. Am scăpat ca prin minune. În fac cruce de trei ori. Mai scarpin și-mi scot câți-va scai din dosul palmei drepte. Îmi iau pălăria: îmi șterg sudorile depe frunte. Pe turla bisericii coboște o cucuivaie: lung... prelung... sinistru...

Bate un vânt căldicel de Apus. Plec.

„Omul care a văzut moartea”

Comedia d lui V. Eftimiu la Reghin.

Orășelele din provincie rar văd o piesă jucată cum se cade. Umblă multe trupe ambulante, dar puține sunt formate din artiști pricepuți.

Domnul Botez însă are în trupa sa oameni cari își pricep meseria. „Omul care a văzut moartea” a secerat un deplin succes la Reghin. A fost răsplătit cu aplauze furtunoase.

În legatură cu aceasta reprezentățiune românească însă, avem o mică constatare de făcut.

Nu știm cărui fapt se datorește, că unii români din loc, uită de datoria lor morală, de a sprijini acțiunea românească serioasă. Preferă obscenitățile lui Tanase, la producțiunea căruia merg și la Tg-Mureș; apoi teatrul iudovesc și unguresc, la cari mai mulți români poți număra decât la producțiunea românească.

În fața acestor fapte rămânem uluiți și nu găsim răspuns. E dureros, ca după 12 ani de viață liberă românească, să nu ne fie suficient cristalizată conștiința națională.

Și apoi să mai zicem, că nu suntem români!

Cinematograful din Reghin

Singura distracțiune a cetățenilor acestui orașel este cinematograful, cari reprezintă uneori filme destul de laudabile.

Dar are un cusur. Un mare cusur! De după paravanul iudaic de bobotează se vaeră de stau să-ți sară măselele, o rapandulă de pian. Nu știu, coardele lui sânt păcătoase ori mașina automată care le zdrângăne. „Hai, zdrâng-zdrâng și iar...” Strică tot farmecul filmului acest miorbăit decordat.

Întrebăm pe d. director al cinematografului, că d-sa merge să vadă vre-un film? Și atunci nu-l gândile sunele acelea în bemoldiezuri, de s'o iee la fugă?

Sunt câți-va ani de atunci. În cinematograful cânta o orchestră țigănească. Și sate totdeauna era tixită. Mergai la cinema cu indoitul scop de-a vedea un film și a auzi o bucată bună de muzică.

Azi, pianul din cinema în loc se aducă lumea, o gonește.

Acestea le-am scris stimulați de rugămintea unui însemnat număr de cetățeni, veniți la redacția noastră în acest scop și rugăm pe d. director să introducă din nou muzica țigănească.

Aceasta este dorința unanimă. În caz contrar să nu se supere de șicanele noastre și de greva spectatorilor.

Mi-a ars o aripă...

Sorei mele: Domnița

O, azi e anul, mai chemat în plâns... eram departe, suflet blând

și nu mi-ai trimis nici un gând... cu buzele-ți de ceară m'ai chemat — o ultimă dorință, să mă vezi — să-mi dai frățescul ultim sărutat și cea din urmă șoaptă din divinu-ți crez.

O, azi e anul! Inimă ce veai?

Mălinii n jurul casei n au mîgurit încă... În mine furtunos se macină o stâncă...

Dar am venit... târziu, drumeț, strein, în noaptea neagră-a cobelor de buhă dormei fără de vis pe catafalc și-a ncremenit pe buze ultimul suspin...

Din pâlparea fezelor din jur, eu n'am putut enigma s'o n'neleg și-am stat năuc, pe prag, un ceas întreg, ca cel din urmă condamnat sperjur...

O, azi e anul! mîntea mea-i în fum

și gândul meu puzderi de foi în vânt...

Mi-a ars din sufletu-mi o aripă, pe drum,

cu gîla ce și-am pus-o pe mormânt... S. Rusu

de apărarea a corpului nostru contra boalelor.

CUM NE PUTEM APĂRA CONTRA BACILULUI TBC?

Bacili cei mai mulți se găsesc în scuipatul bolnavilor de oftică (dar se găsesc și în puroi, în urină și în scaune). *Scuipatul ofticoșilor răspândește oftica. Scuipatul ofticoșilor este cel mai periculos, deci scuipatul lor trebuie nimicit.*

Să grijim să nu se răspândească bacilul tbc.

Să nu scuipăm pe jos nici odată și nicăiri. Mai ales să nu scuipăm pe jos în localuri închise, în casă, în biserică, în școală, în trenuri, în cărciumi, în prăvălii, în săli de așteptare, în ateliere ș. a. d. Scuipatul se usucă se

preface în praf și se ridică în aer, de unde poate ajunge în plămână și poate îmbolnăvi pe orice om, care inspiră aer prăfos, stricat amestecat cu bacili tbc.

E bine să se știe că este periculos de a scuipa pe jos mai ales în casă, unde copiii se joacă și se murdăresc cu bacilul din scuipat și cu toată siguranța se vor îmbolnăvi copiii mai de vreme sau mai târziu de vreo formă oarecare a tuberculozei, deci vor face scrofula la gât, aprindere de creier, oftică de plămâni sau de oase (carie) și aceste boale toate pot duce la moarte.

Tot astfel este periculos de a scuipa și pe afară, în curte sau în stradă, pentru că scuipatul se lipește de încălzăminte și de îmbrăcăminte și este introdus în lo-

cuiță și servește de isvor pentru îmbolnăvire.

Bine — se va zice, — dar ofticosul tușește și scuipă mult, unde să scuipe dar? În casă nu, în stradă nu! Unde dar? Să înghită oare scuipatul? Asta nu! A înghiți scuipatul plin de bacili tbc. ești din plămâni, înseamnă de a îmbolnăvi stomacul și intestinele de tbc. Deci să nu înghită nimeni scuipatul său!

În localuri publice: biserică, școli, teatru, gări, cărciume, etc. să fie scuipatori așezate, cari se conțină puțină apă, unde va scuipa oricine. Dar un lucru să se știe conținutul lor să nu se arunce în stradă, sau în curte, fie cât de ascuns locul, ci să se arunce mai ales în foc sau în closete bine închise, unde nu intră porcul sau găinile!

Altfel toată dorința și truda de a ne scăpa de tuberculoză va fi zadarnică și boala va omori tot mai mulți oameni.

Să nu uităm apoi că sunt oameni, cari nu se simt încă bolnavi, ei lucrează, umblă, fac treaba lor și nici nu știu că în scuipatul lor sunt milioane de bacili, pe cari i împrăstie cu scuipatul lor aruncat în toate părțile pe unde se întorc.

Deci atât omul nesănătos, cât și cel sănătos să se lase de obiceiul animalic de a scuipa pe jos.

Omul sănătos să scuipe în năframa lui de buzunar când e pe stradă ori în alte localuri, sau se scuipe în scuipitoarele ce să găseec în gări, hotelurile, trenuri, școli etc.

(va urma.)

Informațiuni

De Sfintele Paști, urăm prietenilor noștri sărbători fericite.

— Dela Camera de Comerț Tg-Mureș. Fiind depusă numai o singură listă, s'a declarat aleasă aceasta. Din Reghin au fost aleși în Camera de Comerț și Industrie dnii: Victor Mera, Iosif Iacob, Cherecheș Gavril și Coste Teofil.

— Elevii cursului seral comercial reușiți la examen. La examenul ținut în 9 l. c. în fața președintelui comisiunii d. V. Mera și delegatului Camerei de comerț din Tg-Mureș d. prof. Sziogyártó, în localul gimnaziului din Reghin, au reușit următorii elevi și eleve: Weinberger Paul, Wanewski Emanuil, Fisch Zita, Cornea Maria, Fromm Friedrich, Holma Egond, Fetter Friederich, Ciceo Lucreția, Morar Iuliu, Binder Richard, Fried Emanoil, Nagy Berta, Gocslig Erich, Timșe Elisabeta, Luca Vasile, Hintea Maria și Negrea Emilie.

— Spargere. La d-na Ida Schwartz din Reghin autori necunoscuți s'au introdus în casă prin spargere, furând mai multe obiecte.

— Furt la lumina zilei. Kelemen Ion din Păingeni vânzându-și o vacă cu 6000 Lei, a fost chemat la marginea pădurii de către doi indivizi, cari se văicăreau că cineva le-a furat banii. Scotocind pe bietul om, să vadă dacă nu cumva sunt banii lor a dânsul, i-au introdus în loc de portmoneul său, pe al unuia din ei în buzunar și s'au făcut nevăzuți. A anunțat poliția care cercetează.

— Un groaznic incendiu. În 5 l. c. a izbucnit un groaznic incendiu în Petelea. Focul s'a născut la Reiner Ion care a ars până la pământ. Nici mără în vatră nu i-a rămas. Vântul a dus focul mai departe la Ion Gellner, Mihail Schuster, Susana

Nasler, cărora le-a ars complet grajdurile și șurile. Apoi a trecut și la Katarina Lasner, acesteia i-a ars numai șura.

— Spargeri de ferestre în Batoș. Adventiștii s'au înmulțit atât de mult în Batoș, încât și-au făcut și casă de rugăciuni. Un grup de țărani, vrând să-i înlimideze, când se aflau la rugăciune cu toții, au tăbărit asupra lor cu o ploaie de pieire. Le-au spart toate geamurile și ușile. Bieții adventiști au luat-o la sănătoasa.

— Consiliul comunal din Reghin nu se constituie întrucât comuniștii au apelat hotărârea care a respins contestația lor. Până la rezolvarea apelului comisiunea interimară conduce totul.

— Un nou venit la Poliția din Reghin. La cerere proprie a fost mutat dela Inspectoratul de Poliție din Cluj, la Reghin, detectivul *Simeon Florea*, un bun român, înființatorul Legiunei române din Praga din 1918. Dânsul, pentru faptele-i de adevărat român în decursul revoluției, a fost prins de unguri prin înșălăciune și numai ca prin minune a scăpat neimpușcat în Zaul de câmpie în 1919. — Poliția din Reghin a căpătat un mare român și o putere de muncă pricepută.

PRIMĂRIA COMUNEI PETELEA

No. 267/1930. 898

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 31 Mai 1930, orele 2 p. m. se va da în arendă, prin licitație publică, cu oferte închise, cârciuma comunală a comunei Petelea, pe timp de 3 ani, adică până la 31 Mai 1933.

Prețul de strigare e fixat la 40.000 Lei, vadiu din prețul de strigare 10% depuse odată cu oferte.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea zilnic la Notariatul din Petelea.

Petelea, la 12 Aprilie 1930.

Primăria.

Domnilor Invățători,

Dacă vreți să rădă țărani la o producțiune teatrală, jucați-le cu tinerimea

„Primărița“

comedie în 2 acte de S. Rusu.

Se află la redacție — Prețul 30 Lei.

Nr. 25/exec. 1930.

899

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică că în sensul legii articolul LX. din 1881 § 102 respectiv XLI din 1908 § 19 lucrurile următoare ș. a. 4 care de fân, 30 feldere de cucuruz etc. care în urma decizului Nr. 2572/2 din anul 1929 al judecătoriei de ocol din Teaca s'au executat în 22 Ianuarie 1930 în favorul executorului Banca „Mureșana“ filiala Teaca repr. prin avocat Dr. Ioan Dorgo împotriva executorului Pântea Petre din comuna Pintic pentru incassarea capitalului de 14.000 Lei și acces prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 7200 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni pe baza decizului Nr. G 366/930 al judecătoriei de ocol din Teaca se fixează termenul pe 25 Aprilie 1930 la orele 15 în comuna Pintic și toți cumpărătorii sunt invitați prin acest edict cu observarea acela, că lucrurile sus-amintite vor fi vândute în sensul legii LX. din

1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat face 14000 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 11 lunie 1929 iar speșele până acum stabilite de 3099 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acești și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI din 1908 § 20. Teaca, la 5 Aprilie 1930.

Al. Orbok, portărel.

Nr. 63/1930 port.

897

Publicațiune.

În baza deciziei judecătoriei rurale Teaca Nr. G. 930/1930 se vor vinde, o sita, un trier, 80 buc. lemne pentru edificare și o bucătărie de vară, prețuite în 27.900 Lei și sechestrate în favorul lui Pop Ioan repr. prin Dr. Ioan Dorgo avocat în Teaca, pentru 10.800 Lei și accesorii prin licitație publică în comuna Sopteriu, în ziua de 26 Aprilie 1930 ora 15 p. m.

Teaca, la 5 Aprilie 1930.

Ioan Wagner, delegat judecătoresc.

Atențiune!

Atențiune!

Trench-Cout-uri

pentru bărbați, băieți și copii.

Mare Magazin de ghete pentru bărbați, dame și copii:

„Derby“ și „Carmen“

Cele mai noi stofe de primăvară pentru dame și domni.

Pălării, albituri și articole de modă.

Preț de reclamă!

891

Firma Emil Frank, Reghin

Croitorie proprie pentru dame și domni

Marfă garantată!

Încercați și vă convingeți!

Pentru Sf. Paști

Mare alegere de ilustrate pentru Sf. sărbători de Paști!

— Mare depozit de Reviste, cărți de povești române, piese teatrale, scrise de autori renumiți.

— Tot felul de articole școlare: tușuri, cernală, călimare, creioane, penițe, tocure, gume, liniale caete în diferite, mărimi și grosimi.

— Hârtii de epistole, oficiale, comerciale de diferite calități.

— Tot felul de articole pentru birori. — Notesuri. — Cărți pentru scris cu transparent.

— Tot felul de articole pentru instrumente muzicale.

— Gramafoane, marca cea mai bună. „Columbia“, mare alegere de plăci.

— Pentru modă se află diferite reviste cu modele după ultima modă parisiennă, vieneză și engleze, pentru toate sezoanele.

— Depozit permanent de tipărituri notariale, parohiale, școlare, advocaționale, precum și particulare.

— Tipografia primește orice tipărituri spre executarea cea mai exactă. Prețuri solide.

— Compactorie, — fabrică de cutii de mucav.

— Institut de liniatură. Se execută orice fel de cărți pentru comptabilitatea comercianților sau băncilor.

— Mare depozit de mașini de scris, marca „Triumph“, cea mai bună și cea mai perfecționată mașină de scris.

— Prețuri avantajoase în condițiuni de plată favorabile.

— Mare depozit de blocuri de cassă.

Librăria Nouă, Reghin.